

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Completurile de 5 judecători

Decizia nr. 5/2018

Sedinta publica din data de 29 ianuarie 2018

Asupra recursului de față,

Din examinarea lucrărilor cauzei, constată următoarele:

I. Acțiunea disciplinară

1. Prin acțiunea disciplinară înregistrată sub nr. x/J/2016 pe rolul secției pentru judecători în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii, Inspectia Judiciară a solicitat aplicarea uneia dintre sancțiunile prevăzute de art. 100 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare ("Legea nr. 303/2004"), părâtei A. - judecător în cadrul Curții de Apel București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din aceeași lege.

II. Hotărârea instanței de disciplină

2. În Dosarul nr. x/2016, secția pentru judecători în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii a pronunțat următoarele hotărâri:

- Încheierea din camera de consiliu de la 25 ianuarie 2017, prin care a respins cererea de recuzare a doamnei judecător B.;

- Încheierea din camera de consiliu de la 8 februarie 2017, prin care a respins cererea de recuzare a doamnei judecător B.;

- Încheierea ședinței publice din 22 februarie 2017, prin care a respins excepția nulității absolute parțiale a Rezoluției din 26.10.2016, prin care s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare;

- Încheierea ședinței publice din 4 aprilie 2017, prin care a amânat pronunțarea hotărârii;

- Hotărârea nr. 8.J din 6 aprilie 2017, prin care a admis acțiunea disciplinară formulată de Inspectia Judiciară și, în baza art. 100 lit. d) din Legea nr. 303/2004, a aplicat părâtei A. - judecător în cadrul Curții de Apel București, sancțiunea disciplinară constând în "suspendarea din funcția de judecător pe o perioadă de 3 luni", pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din aceeași lege.

III. Recursul declarat împotriva hotărârilor instanței de disciplină

3. Împotriva hotărârilor menționate la pct. 2 a declarat recurs părâta A., pentru motivele și criticile arătate în continuare.

4. Argumentând nelegalitatea cercetării disciplinare, recurrenta-părâtă invocă motivele prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 5, 6 și 8 C. proc. civ., solicitând casarea, în tot, a hotărârii atacate și a încheierii de ședință din data de 22.02.2017, în ceea ce privește soluția de respingere a excepției nulității absolute parțiale a rezoluției prin care s-a dispus exercitarea acțiunii disciplinare.

5. Raportat la prevederile art. 44 alin. (3) și art. 45 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, recurrenta-părâtă arată că, deși cercetarea disciplinară a fost declanșată în urma sesizării formulate de judecătorul C. cu privire la momentul deliberărilor, ulterior ședinței de judecată din 16.03.2016, Inspectia Judiciară a efectuat verificări inclusiv cu privire la activitatea profesională din timpul ședinței de judecată din aceeași dată, fără să întocmească un proces-verbal de sesizare din oficiu, contrar prevederilor art. 10 alin. (1) și (6) din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspectia Judiciară, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1027/2012 ("Regulamentul lucrărilor de inspecție") și art. 46 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare ("Legea nr. 317/2004"). În susținerea acestuia motiv de nelegalitate a cercetării disciplinare, recurrenta arată că sesizarea referitoare la momentul deliberărilor nu are nicio legătură cu activitatea ședinței de judecată, astfel că în mod abuziv Inspectia Judiciară a solicitat să i se comunice lista de ședință, condică, încheierile de ședință și hotărârile judecătorești din ședința de la 16.03.2016.

6. Potrivit proceselor-verbale din 04.10.2016, Inspectia Judiciară i-a comunicat că limitele cercetării disciplinare sunt stabilite prin Rezoluția de începere a cercetării disciplinare din 15.07.2016 și că se respinge solicitarea de acordare a unui prim termen pentru formularea apărării. Prin Rezoluția din 15.07.2016, Inspectia Judiciară a dispus începerea cercetării disciplinare pentru existența indicilor cu privire la săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din

Legea nr. 303/2004, cu privire la activitatea profesională atât din timpul ședinței de judecată din 16.03.2016, pentru care nu există act de sesizare, cât și din timpul deliberărilor din aceeași dată, la sesizarea judecătorului C.

7. Cu toate că cercetarea disciplinară s-a desfășurat doar cu privire la faptele din 16 martie 2016, în Rezoluția din 25.10.2016, prin care a fost sesizată instanța de disciplină, se face referire și la ședințele de judecată din 05.01.2015, 02.02.2015, 30.03.2015, 28.10.2015 și 11.05.2016, cu privire la care judecătorul cercetat nu a avut posibilitatea să se apere.

8. Recurenta arată că a invocat excepția nulității absolute parțiale a Rezoluției din 25.10.2016, cu motivarea că există două fapte distincte, în condițiile în care, pentru fapta constând în conduită nedemnă din sala de ședință din 16.03.2016, nu există act de sesizare. Este eronată motivarea instanței de disciplină din cuprinsul Încheierii de ședință din 22.02.2017, întrucât, în cazul abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004, trebuie să existe un act distinct de sesizare pentru fiecare acțiune considerată nedemnă, iar titularul sesizării disciplinare este numai persoana față de care judecătorul s-a manifestat în mod necorespunzător. Deși, prin Încheierea din 22.02.2017, a reținut că limitele sesizării vizează data de 16.03.2016, instanța de disciplină a dispus audierea unor martori care s-au referit la împrejurări ce excedează acestei date și sesizării disciplinare, întrucât fac referire la relațiile profesionale cu alți colegi decât cu judecătorul C., iar în considerențele hotărârii pronunțate a făcut referire la ședințele de judecată din 05.01.2015, 02.02.2015, 30.03.2015, 28.10.2015 și 11.05.2016. Astfel fiind, întrucât încheierile de ședință sunt interlocutorii și fac parte integrantă din hotărâre, motivele reținute în sensul celor arătate anterior sunt contradictorii.

9. Totodată, recurenta-părătă invocă existența unei contradicții în opinile judecătoarei D., care a formulat opinie separată în ceea ce privește nulitatea probei constând în înregistrarea audio efectuată de judecătorul C.

10. În susținerea motivului prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ., recurenta-părătă invocă nelegalitatea compunerii instanței disciplinare, ca urmare a participării judecătoarei B., care se află în cazurile de incompatibilitate prevăzute de art. 42 alin. (1) pct. 1, 2 și 13 C. proc. civ. Pentru acest motiv, recurenta-părătă solicită casarea în tot a hotărârii și Încheierilor din camera de consiliu de la 25 ianuarie și 8 februarie 2017, în ceea ce privește soluția de respingere a cererii de recuzare a judecătoarei B., precum și casarea, în parte, a Încheierilor de ședință din 22 februarie 2017 și 4 aprilie 2017, în ceea ce privește respingerea probei cu martorul B.

11. În susținerea motivului prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 2 C. proc. civ., cu privire la Încheierea ședinței publice din 4 aprilie 2017 și a hotărârii pronunțate de instanța de disciplină, recurenta-părătă critică modificarea compunerii instanței cu încălcarea legii. Sub acest aspect, susține că la dezbateri și la adoptarea hotărârii au fost prezenți numai unii dintre membrii secției, fără a exista la dosarul cauzei un înscriș în care să fie menționate motivele care justifică schimbarea compunerii completului, care astfel a fost stabilită arbitrar, contrar principiului continuității completului prevăzut de art. 19 C. proc. civ., fiind incidentă sanctiunea nulității absolute potrivit art. 174 alin. (2) C. proc. civ., care nu este condiționată de existența vreunei vătămări, conform art. 176 pct. 4 C. proc. civ.

12. În susținerea motivelor prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 5 și pct. 8 C. proc. civ., recurenta-părătă susține că Inspectia Judiciară nu a identificat sanctiunea disciplinară a cărei aplicare a solicitat-o instanței de disciplină prin actul de sesizare, contrar principiului disponibilității consacrat de art. 9 alin. (2) C. proc. civ.

13. Invocând motivul prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 5 C. proc. civ., recurenta-părătă solicită casarea, în tot, a hotărârii, precum și casarea, în parte, a Încheierii de ședință din 22.02.2017, sub aspectul admisibilității probei cu înregistrarea audio.

14. Susține recurenta că în mod nelegal instanța de disciplină a validat o probă obținută cu încălcarea legii, respectiv înregistrarea audio efectuată de judecătorul C., cu telefonul său mobil, care conține opinile judecătorilor exprimate în cadrul deliberării, ceea ce reprezintă o încălcare a dispozițiilor art. 392 alin. (2) din C. proc. pen. și art. 341 alin. (2) C. proc. civ. Se mai arată că instanța disciplinară a trunchiat conținutul înregistrării audio, prin selectarea unui anumit pasaj.

15. Invocând motivele prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 5 și 8 C. proc. civ., recurenta-părătă critică faptul că instanța de disciplină a respins, fără nicio motivare, toate probele în apărare și susține că soluția pronunțată este întemeiată exclusiv pe probe contradictorii, nule sau lipsite de efecte probante.

16. Subsumat motivului prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C. proc. civ., recurenta-părătă expune critici în sensul că, în ceea ce privește incidentul invocat de judecătorul C., singurul care a format obiectul sesizării disciplinare, fapta reținută de instanța de disciplină nu există, precum și în sensul că celelalte fapte reținute - comportamentul din ședința de judecată de la 16.03.2016, redactarea minutelor, neacceptarea greșelilor de limba română din minute și din hotărârile judecătorescă - nu constituie abateri disciplinare, întrucât nu există nici elementul obiectiv și nici elementul subiectiv.

17. Susține recurenta că instanța de disciplină a comis o gravă eroare de fapt, care a condus la aplicarea sanctiunii disciplinare, întrucât, refuzând să administreze orice probă în apărare și întemeindu-și hotărârea pe probe nule, fără valoare juridică ori contradictorii, a stabilit în mod greșit situația de fapt.

18. În drept, raportat la dispozițiile art. 21 din Constituție, recurenta-pârâtă argumentează că, în procedura răspunderii disciplinare a magistraților, pentru ca accesul la justiție să fie real și efectiv, iar nu doar teoretic sau iluzoriu, instanța trebuie să aibă plenitudoine de jurisdicție atât în fapt, cât și în drept.

19. Hotărârea recurată încalcă dreptul la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, sub aspectul dreptului la o instanță stabilită de lege, dreptului la o instanță imparțială, dreptului la caracterul echitabil al procesului, dreptului la apărare și dreptului la egalitatea de arme.

20. Susținând că toate motivele de casare indicate reflectă, în egală măsură, încălcări ale dreptului convențional, recurenta-pârâtă invocă excepția de neconvenționalitate a dispozițiilor legislative interne care împiedică instanța de recurs să administreze toate probele, să stabilească faptele și să analizeze toate aspectele de drept, deci care refuză plenitudoinea de jurisdicție în fapt și în drept.

21. În ceea ce privește mijloacele de probă, recurenta-pârâtă precizează că își intemeiază recursul pe mijloacele de probă aflate la dosar, cu excepția probelor nule (înregistrarea audio ilegală a deliberărilor), a probelor fără legătură cu cauza și cu limitele investirii (înregistrarea ședinței de judecată din 16.03.2016, a declarațiilor de martori în circumstanțe, a tabelului fără antet, cu semnăturile judecătorilor din secție), precum și a probelor propuse de Inspectia Judiciară și respinse de prima instanță (înregistrarea celorlalte ședințe de judecată).

22. Prin notele înregistrate la dosar la data de 15.11.2017, recurenta-pârâtă invocă, în temeiul art. 178 alin. (1) C. proc. civ., nulitatea absolută a Hotărârii nr. 8J din 6 aprilie 2017, pentru faptul că nu este redactată de un judecător care a făcut parte din completul de judecată, ceea ce contravine dispozițiilor art. 426 alin. (1) C. proc. civ., incidente în virtutea normei de trimitere de la art. 49 alin. (7) din Legea nr. 317/2004.

IV. Apărările intimatelor Inspectiei Judiciare

23. Intimata-reclamantă Inspectia Judiciară a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea recursului, ca nefondat, expunând argumente în combaterea criticilor recurentei, în sensul menținerii ca temeinice și legale a hotărârilor ce formează obiectul recursului.

V. Procedura de filtrare a recursului

24. Recursul fiind de competență Înaltei Curți, a fost urmată procedura de filtrare prevăzută de art. 493 C. proc. civ., iar prin Încheierea din 23 octombrie 2017, în temeiul art. 493 alin. (7) C. proc. civ., Completul de filtru a admis în principiu recursul și a fixat termen de judecată pe fond la 11 decembrie 2017, când judecata cauzei a fost amânată la data de 29 ianuarie 2018.

VI. Considerentele Înaltei Curți

25. Conform art. 499 C. proc. civ., analizând criticele formulate de recurenta-pârâtă A., Înalta Curte constată că recursul este fondat în sensul considerentelor arătate în continuare.

Referitor la criticele recurentei privind excepția nulității absolute parțiale a rezoluției de exercitare a acțiunii disciplinare

26. Raportat la criticele referitoare la faptul că cercetarea prealabilă, în baza sesizării formulate de judecătorul C., a vizat și ședința publică din 16 martie 2016, Înalta Curte, în acord cu instanța de disciplină, reține că art. 14 alin. (2) din Regulamentul lucrărilor de inspecție impune întocmirea unui proces-verbal de sesizare din oficiu în condițiile art. 10 alin. (6) din același Regulament numai în situația în care, cu ocazia verificărilor prealabile, se constată "alte încălcări ale normelor legale sau regulamentare". Or, în cauză, cercetarea disciplinară a fost realizată numai din perspectiva abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004.

27. Totodată, este de remarcat faptul că, în sensul dispozițiilor art. 46 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 317/2004, verificările efectuate cu privire la ședința de judecată din 16 martie 2016 se circumscriu activității de stabilire a oricăror "alte date concludente din care să se poată aprecia asupra existenței sau inexistenței vinovăției". Acelorași dispoziții li se circumscriu și verificările efectuate cu privire la celelalte ședințe de judecată analizate (05.01.2015, 02.02.2015, 30.03.2015, 28.10.2015 și 11.05.2016), acestea nefind de natură a atrage nulitatea rezoluției. În plus, se cuvine a fi menționat faptul că aspectele din acțiunea disciplinară referitoare la ședințele respective nu au fost reținute ca elemente constitutive ale laturii obiective a abaterii disciplinare, acest fapt fiind evidențiat în mod expres și în cuprinsul hotărârii recurate, în care se afirmă ritos că acestea nu fac obiectul acțiunii disciplinare.

28. Pentru aceleași argumente, raportat la dispozițiile menționate ale art. 46 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, nu pot fi primite nici criticele recurentei referitoare la audierea unor martori cu privire la relațiile profesionale ale pârâiei cu alții colegi.

29. În contextul considerentelor expuse nu sunt identificate, în sensul celor susținute de recurentă, motive contradictorii între încheierile interlocutorii și hotărârea recurată.

30. Pe de altă parte, nu se poate reține, în sensul art. 488 alin. (1) pct. 6 C. proc. civ., existența unor motive contradictorii între opinia separată a judecătoarei D. la Încheierea din 22 februarie 2017, în sensul admiterii exceptiei nulității absolute a probei constând în înregistrarea audio realizată de judecătorul C., și faptul că judecătoarea D. a pronunțat Hotărârea nr. 8J din 6 aprilie 2017, prin care s-a dispus săcșionarea disciplinară a părâtei. Sub acest aspect, se reține că abaterea disciplinară nu a fost reținută exclusiv în baza probei în discuție, ci în baza concluziilor decelate din analiza întregului probatoriu administrativ.

Referitor la criticile formulate de recurrenta-părâtă cu privire la Încheierile din camera de consiliu de la 25 ianuarie și 8 februarie 2017 prin care au fost respinse cererile de recuzare a judecătoarei B.

31. Criticile recurrentei-părâte referitoare la Încheierea din 25 ianuarie 2017 prin care a fost respinsă cererea de recuzare a judecătoarei B. sunt neîntemeiate.

32. Înalta Curte constată că instanța de disciplină a apreciat cu just temei că nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de art. 42 alin. (1) pct. 1, 2 și 13 C. proc. civ.

33. Astfel, în deplin acord cu instanța disciplinară, se reține că nu sunt identificate elemente care să conveargă în sensul existenței unei îndoieri cu privire la imparțialitatea judecătorului B., prin raportare la susținerile părâtei referitoare la faptul că judecătorul respectiv, în exercitarea calității de membru al Colegiului de conducere al Curții de Apel București, a participat la adoptarea hotărârilor acestui organ colegial privind înaintarea către Inspectia Judiciară a petiției formulate de judecătorul C. și a punctului de vedere al judecătoarei A., precum și a hotărârii de modificare a compunerii completului din care făceau parte cei doi judecători.

34. De asemenea, nu este de natură a da naștere unei îndoieri de imparțialitate nici faptul că judecătoarea B., în calitate de președinte al Curții de Apel București, a răspuns solicitării Inspectiei Judiciare de înaintare a unor date, înscrișuri și înregistrări necesare cercetării disciplinare.

35. Toate actele și operațiunile administrative menționate, efectuate în mod direct sau în calitate de membru al organului colegial de conducere, nu reflectă o eventuală lipsă de imparțialitate a judecătoarei B., întrucât niciuna dintre situațiile enumerate nu demonstrează faptul că judecătorul respectiv și-ar fi exprimat în vreun fel părerea cu privire la fondul diferendului disciplinar, că ar avea un interes în legătură cu pricina care se judecă ori că ar exista alte elemente care să genereze în mod întemeiat îndoieri cu privire la imparțialitatea sa.

36. Nici criticile recurrentei-părâte referitoare la Încheierea din camera de consiliu de la 8 februarie 2017, prin care a fost respinsă cererea de recuzare a judecătoarei B. nu sunt întemeiate.

37. Prin Încheierea respectivă, cu just temei a apreciat instanța disciplinară că imparțialitatea judecătorului în prezenta cauză nu este afectată de faptul că același judecător a formulat cerere de abținere într-o altă cauză disciplinară, întrucât abținerea reflectă perceptia magistratului cu privire la imparțialitatea sa. Pe de altă parte, susținerile recurrentei nu sunt de natură să răstoarne temeinicia concluziei instanței disciplinare în sensul că în cauză nu există dovezi din care să rezulte lipsa de imparțialitate a judecătoarei B.

38. Nu pot fi primite nici criticile recurrentei referitoare la respingerea probei cu audierea judecătoarei B., în calitate de martor.

39. În acest sens, instanța de disciplină a reținut întemeiat - în virtutea dreptului de apreciere asupra admisibilității probei sub aspectul cerinței de a fi aptă să ducă la soluționarea procesului - că o atare probă, raportat la teza probatorie susținută de părâta A. inclusiv în recurs (lipsa de imparțialitate a judecătorului respectiv și modul discriminatoriu în care a fost respinsă cererea de recuzare), nu poate duce la lămurirea aspectelor analizate din perspectiva abaterii disciplinare ce formează obiectul cauzei.

Referitor la criticile recurrentei-părâte privind nelegala compunere a instanței disciplinare cu ocazia pronunțării Încheierii de ședință din 4 aprilie 2017 și Hotărârii nr. 8J din 6 aprilie 2017

40. Susținerile recurrentei-părâte nu pot primi relevanță propusă, nefiind identificate elemente în sensul motivului prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 2 C. proc. civ., invocat de recurrentă, pentru argumentele expuse în cele ce urmează.

41. În considerarea jurisprudenței anterioare a Completului de 5 judecători (spre exemplu, Decizia nr. 266/2017, pct. 64 - 66), Înalta Curte reține că secția pentru judecători în materie disciplinară, la termenele respective, a fost alcătuită cu respectarea dispozițiilor art. 27 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, conform cărora "lucrările secțiilor se desfășoară în prezență majorității membrilor acestora", dispoziții care se aplică inclusiv în privința lucrărilor desfășurate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii în îndeplinirea rolului de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor. În acest sens, este de observat faptul că dispozițiile art. 44 - 53 din Legea nr. 317/2004, care reglementează atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii în materia răspunderii disciplinare a magistraților, nu cuprind prevederi derogatorii de la cele ale art. 27 alin. (2) din aceeași lege. Este adevărat că art. 49 alin. (7) din Legea nr. 317/2004 prevede că dispozițiile legii care reglementează procedura de soluționare a acțiunii disciplinare se

completează cu dispozițiile C. proc. civ. Însă, chiar în prezența acestei norme de trimitere, nu devin incidente în mod automat prevederile art. 19 ("Continuitatea") C. proc. civ., a căror încălcare este invocată de recurentă. Un argument esențial în acest sens este reprezentat de faptul că secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, atunci când îndeplinesc rolul de instanță de judecată în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, nu sunt instanțe de judecată în sensul art. 126 alin. (2) din Constituție și al prevederilor Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, ci reprezintă o instanță extrajudiciară (Decizia Curții Constituționale nr. 148 din 16 aprilie 2003) care îndeplinește o activitate administrativ-jurisdicțională (Decizia Curții Constituționale nr. 391 din 17 aprilie 2007), fiind astfel un organ administrativ-jurisdicțional.

În ceea ce privește criticele recurentei referitoare la încălcarea principiului disponibilității consacrat de art. 9 alin. (2) C. proc. civ., pentru faptul că, în rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare, nu este menționată sancțiunea disciplinară a cărei aplicare o solicită Inspectia Judiciară.

42. Procedura răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor este reglementată prin lege specială, respectiv Legea nr. 317/2004.

43. Este adevărat că art. 49 alin. (7) din Legea nr. 317/2004 prevede că dispozițiile legii care reglementează procedura de soluționare a acțiunii disciplinare se completează cu dispozițiile C. proc. civ. Însă, chiar în prezența acestei norme de trimitere, având în vedere specificul litigiilor în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, acțiunea disciplinară reglementată de Legea nr. 317/2004 nu este o acțiune tipică de drept comun, iar prevederile art. 9 alin. (2) C. proc. civ. nu sunt aplicabile în sensul propus de recurenta-părătă.

44. Astfel, în privința rezoluției de exercitare a acțiunii disciplinare, sunt incidente următoarele dispoziții cu caracter special:

- art. 47 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 317/2004, conform cărora "Art. 47. - (1) În cazul în care sesizarea s-a făcut potrivit art. 45 alin. (2), inspectorul judiciar poate dispune, prin rezoluție scrisă și motivată: a) admiterea sesizării, prin exercitarea acțiunii disciplinare și sesizarea secției corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii";

- art. 32 alin. (2) din Regulamentul lucrărilor de inspecție, conform cărora "Rezoluția prevăzută la alin. (1) conține următoarele mențiuni: data și modalitatea sesizării, aspectele sesizate, conținutul verificărilor prealabile efectuate, data finalizării verificărilor prealabile, data începerii cercetării disciplinare, data finalizării cercetării disciplinare, situația de fapt rezultată din verificăriile prealabile și din cercetarea disciplinară, apărările formulate de magistrat pe parcursul verificărilor prealabile și cercetării disciplinare, fundamentarea propunerii de respingere a sesizării sau de admitere a sesizării și de exercitare a acțiunii disciplinare, raportate la aspectele sesizate și la rezultatul verificărilor și cercetării, precum și la dispozițiile legale aplicabile în speță".

45. Se constată că dispozițiile citate nu impun cerința ca rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare să cuprindă și sancțiunea disciplinară propusă de Inspectia Judiciară, întrucât individualizarea și aplicarea sancțiunii sunt atributul exclusiv al secției în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii. În acest sens, dispozițiile art. 49 alin. (6) din Legea nr. 317/2004 prevăd că:

"Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul în care constată că sesizarea este întemeiată, aplică una dintre sancțiunile disciplinare prevăzute de lege, în raport cu gravitatea abaterii disciplinare săvârșite de judecător sau procuror și cu circumstanțele personale ale acestuia".

Referitor la criticele recurentei privind Încheierea de ședință din 22 februarie 2017 prin care a fost respinsă exceptia nulității absolute a probei cu înregistrarea audio realizată cu telefonul de către judecătorul C.

46. Înalta Curte reține, în acord cu instanța disciplinară, că mijlocul de probă în discuție nu contravine prevederilor art. 341 alin. (2) C. proc. civ.. Întrucât înregistrarea cu telefonul mobil realizată de judecătorul C. nu a fost realizată cu încălcarea legii din perspectiva secretului deliberării, de care se prevalează recurenta-părătă.

47. În acest sens, este avut în vedere faptul că judecătorul C. participă la deliberării în calitate de membru al completului de judecată, iar înregistrarea a fost realizată în scopul legitim al probării unei abaterii disciplinare. Obligația de respectare a secretului deliberării, care incumbă judecătorului, vizează procesul propriu-zis al deliberării, modul în care judecătorii hotărasc asupra soluției pronunțate, în urma argumentelor de fapt și de drept și a tuturor probelor administrative. Astfel fiind, secretul deliberării nu poate constitui un impediment pentru judecător de a sesiza și de a proba, prin mijloacele pe care le consideră necesare, săvârșirea unor acte sau fapte reprobabile din timpul deliberărilor. În acest sens, sunt avute în vedere, mutatis mutandis, raționamentul și argumentele reținute în Hotărârea nr. 846 bis din 3 iulie 2014, prin care Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a concluzionat în sensul că secretul deliberării nu poate fi opus cercetării și probării infracțiunilor săvârșite în timpul deliberărilor, relevantă fiind concluzia că "judecătorul poate fi audiat cu privire la fapte ce vizează orice interferență exteroară procesului cognitiv al deliberării, care pot avea caracter ilicit, dar nu și cu privire la procesul cognitiv propriu-zis al deliberării".

48. Nu pot fi primite susținerile recurentei referitoare la faptul că instanța disciplinară a respins fără motivare toate probele în apărare, întrucât, din analiza hotărârilor atacate, se constată că secția pentru judecători în materie disciplinară a expus motivele pentru care a respins probele propuse de recurenta-părătă.

Referitor la criticile recurentei privind nulitatea absolută a Hotărârii nr. 8J din 6 aprilie 2017 pentru faptul că hotărârea nu a fost redactată de unul dintre membrii secției pentru judecători în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii

49. În sensul celor expuse anterior, la pct. 41 din prezenta decizie, chiar în prezența normei de trimisere de la art. 49 alin. (7) din Legea nr. 317/2004, dispozițiile C. proc. civ. nu devin incidente automat și în totalitatea lor în procedura răspunderii disciplinare reglementată prin dispozițiile speciale ale Legii nr. 317/2004. Un argument esențial rezidă în faptul că, în materia răspunderii disciplinare, Consiliul Superior al Magistraturii funcționează ca organ administrativ-jurisdicțional, pronunțând o hotărâre administrativ-jurisdicțională. În condițiile în care este vorba de un act administrativ jurisdicțional, iar nu de o hotărâre pronunțată de o instanță de judecată, nu sunt aplicabile dispozițiile art. 426 alin. (1) C. proc. civ., ci normele derogatorii cuprinse în art. 13 alin. (8) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005, cu modificările și completările ulterioare, conform căror "Hotărârile secțiilor prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară [...] se redacteză de Biroul grefa secțiilor [...]".

În ceea ce privește criticile recurentei-părăte referitoare la întrunirea elementelor constitutive ale abaterii disciplinare

50. În cauză, părâtelei judecător îi este imputată săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004, constând în "atitudinile nedemne în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, celălalt personal al instanței sau parchetului în care funcționează, inspectori judiciari, avocați, experți, martori, justițabili ori reprezentanții altor instituții".

51. Sub aspectul laturii obiective a abaterii disciplinare, prin prisma probatorului administrativ, este necesar a se constata că magistratul a avut o atitudine nedemnă în exercitarea atribuțiilor de serviciu - în sensul de atitudine cu conotații negative, care nu se situează la înălțimea aşteptărilor, nevrednică, de neierat, dezonorantă - iar, sub aspectul laturii subiective, atitudinea nedemnă este necesar a se demonstra că a fost asumată de magistrat în mod conștient și voit sau acceptat.

52. Se circumscriu noțiunii de "atitudine nedemnă" acele manifestări comportamentale de o anumită gravitate contrare standardelor de conduită stabilite prin legi și regulamente în sarcina magistraților.

53. Din perspectiva abaterii disciplinare analizate, în mod corect instanța de disciplină a reținut aplicabilitatea dispozițiilor art. 4 alin. (1) și art. 90 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, art. 5 alin. (2) lit. b), lit. d) și lit. e) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătoarești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015 și art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/2005.

54. Circumscriș abaterii disciplinare, în sensul celor reținute în hotărârea atacată, părâtelei judecător A. i se reproșează, pe de o parte, atitudinea față de părți sau apărătorii acestora în unele dintre dosarele aflate pe rol în ședință publică din 16 martie 2016.

55. Contra celor reținute în hotărârea atacată, Înalta Curte apreciază că doar unele dintre atitudinile părâtelei din timpul ședinței respective se circumscriu abaterii disciplinare, respectiv numai dialogul purtat cu inculpatul în Dosarul nr. x/2015, în cadrul căruia limbajul utilizat, întrebările și afirmațiile tendențioase au fost de natură a-l pune pe interlocutor într-o situație umilitoare și degradantă, conduită în mod corect apreciată de instanța de disciplină ca fiind nedemnă în sensul art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004.

56. În schimb, în ceea ce privește celealte atitudini ale părâtelei din timpul ședinței respective, reținute în hotărârea recurată, Înalta Curte constată că limbajul, tonul și aserțiunile reliefate de probatorul administrativ nu sunt de natură a crea unor observatori rezonabili percepția unei depășiri a puterii pe care legea o conferă magistratului de o manieră care să reprezinte, în sensul celor expuse anterior, o atitudine nevrednică, de neierat, dezonorantă, care să poată fi circumscrisă abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004. Spre exemplu, aspectele reținute de instanța de disciplină în sensul că părâta judecător a făcut aprecieri în ședință publică care au fost de natură a crea părților impresia că soluția era deja luată anterior administrației probelor și ascultării părților nu pot fi privite ca elemente constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004, întrucât asemenea elemente ar putea eventual evidenția o situație de incompatibilitate a judecătorului în privința căreia legea reglementează alte remedii procesuale și abaterii disciplinare. De asemenea, nu reflectă o atitudine nedemnă nici dialogurile purtate de părâta judecător cu avocații pe tema aplicării legii penale mai favorabile ori cu privire la motivarea cererilor adresate instanței și nici faptul că judecătorul atrage atenția participanților la judecată că, prin conduită lor, afectează bună desfășurare a ședinței de judecată.

57. În consecință, pentru argumentele expuse anterior, se apreciază că numai atitudinea menționată la pct 55 se circumscrie laturii obiective a abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004. Cu toate acestea, chiar dacă celelalte aspecte extrase din înregistrarea ședinței publice din 16 martie 2016 și reținute în hotărârea recurătă nu reflectă stricto sensu o atitudine nedemnă în sensul art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004, nu poate fi negat faptul că magistratului îi este pretinsă o conduită verbală și non-verbală cvasi-ireprosabilă, caracterizată de respect, bună-credință, decență, demnitate, ordine și solemnitate în timpul soluționării cauzelor, calm, răbdare și politețe.

58. În acord cu instanța disciplinară, Înalta Curte reține că se circumscrie abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004 atitudinea părătiei judecător A., reliefată de faptul că, pe fondul unei atmosfere tensionate, în timpul deliberărilor ulterioare ședinței din 16 martie 2016, s-a adresat pe un ton foarte ridicat și a aruncat cu un dosar spre judecătorul C. care participa la deliberări. Veridicitatea conduitei reprobabile este confirmată prin coroborarea probelor administrate în cauză, respectiv declarațiile judecătorului C., declarațiile judecătoarelor E. și F. și conținutul înregistrării cu telefonul mobil efectuate de judecătorul C., din cuprinsul căreia rezultă că părâta recunoaște implicit atitudinea nedemnă ce îi este reproșată.

59. În acest context, se reține că atitudinea părătiei judecător A. față de judecătorul C. se circumscrie laturii obiective a abaterii disciplinare, întrucât reflectă un comportament cu conotații negative, de o gravitate sporită, care nu se situează la înălțimea aşteptărilor și este contrară standardelor de conduită preținse unui magistrat în acord cu dispozițiile art. 4 alin. (1) și art. 90 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 și art. 5 alin. (2) lit. b) și lit. d) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătoreschi, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015 coroborate cu art. 14 și art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/2005.

60. Sub aspectul laturii subiective, în mod corect a reținut instanța de disciplină vinovăția părătiei sub forma intenției indirecte, întrucât, chiar dacă nu a urmărit, a acceptat producerea rezultatului conduitei sale.

61. În ceea ce privește individualizarea sancțiunii, Înalta Curte apreciază că se impune aplicarea unei sancțiuni mai ușoare, respectiv sancțiunea disciplinară constând în "diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de 3 luni", prevăzută de art. 100 lit. b) din Legea nr. 303/2004, pentru argumentele ce se vor arăta în continuare.

62. Cu precădere este avut în vedere faptul că, pentru considerentele de la pct. 55 - 57, au fost înălțurate motivataproape toate atitudinile din ședința de la 16 martie 2016 reținute în sarcina părătiei, ca elemente constitutive ale abaterii disciplinare cercetate.

63. De asemenea, având în vedere atitudinea de nedemnitate a părătiei manifestată față de judecătorul C., fără a minimaliza gravitatea faptei săvârșite și consecințele pe care aceasta le-a produs, astfel cum sunt expuse în hotărârea instanței disciplinare, se reține că probatorul administrat relevă fără echivoc împrejurarea că fapta imputată magistratului s-a produs pe un fond de oboseală excesivă și în contextul unei stări tensionate existente între membrii completului, aspecte de natură a constitui circumstanțe atenuante.

64. Pe de altă parte, este de reținut că nu este justificată aplicarea celei mai ușoare sancțiuni disciplinare, având în vedere circumstanțele avute în vedere de instanța disciplinară referitoare la faptul că atitudinea părătiei nu reprezintă un incident izolat, comportamente contrare standardelor de conduită fiind evidențiate și de alți judecători care au făcut parte din complet cu magistratul cercetat, dovedă în acest sens fiind și faptul că un singur judecător și-a exprimat acordul pentru a intra în compunerea completului împreună cu părâta.

65. La individualizarea sancțiunii disciplinare nu vor fi luate în considerare aspectele reținute de instanța de disciplină cu privire la extrase din înregistrările altor ședințe de judecată, întrucât, așa cum s-a reținut și în hotărârea atacată, acestea nu fac obiectul prezentei acțiuni disciplinare.

În ceea ce privește criticele recurenței-părâte expuse în susținerea exceptiei de neconvenționalitate a dispozițiilor legislative interne care împiedică instanța de recurs să administreze toate probleme, să stabilească faptele și să analizeze toate aspectele de drept, deci care refuză plenitudinea de jurisdicție în fapt și în drept.

66. Contra susținerilor recurenței-părâte, Înalta Curte reține că recursul reglementat de art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 are caracter devolutiv, instanța de recurs are plenitudine de jurisdicție, iar dispozițiile procedurale conform căroră în instanța de recurs nu se pot produce probe noi, cu excepția înscrисurilor, răspund exigentelor dreptului la un proces echitabil consacrat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

67. În susținerea opiniei exprimate, în virtutea caracterului obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale și în considerarea faptului că "puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului deciziilor sale, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta" (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul

controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial nr. 16/26.01.1995), Înalta Curte își înșușește rationamentul și argumentele Curții Constituționale expuse în continuare.

68. Sunt avute în vedere argumentele din Decizia Curții Constituționale nr. 128/2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 248/8.04.2011, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 49 alin. (2) și (4) din Legea nr. 317/2004, în forma anterioară republicării legii în anul 2012, dispoziții care se regăsesc în materialitatea lor în cuprinsul art. 51 alin. (3) și (5) din lege, în forma republicată în Monitorul Oficial nr. 628/1.09.2012, conform cărora:

"[...] în materia răspunderii disciplinare a magistraților, legiuitorul român a adoptat o reglementare similară cu cea a altor țări din Europa, prevăzând referitor la procedura disciplinară - o fază administrativă, cercetarea disciplinară efectuându-se de inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru judecători, respectiv din cadrul Serviciului de inspecție judiciară pentru procurori, și o fază jurisdicțională, care se desfășoară în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit dispozițiilor Legii nr. 317/2004 și celor ale C. proc. civ., cu respectarea principiului contradictorialității, magistratul în cauză fiind citat, putând fi reprezentat de un alt judecător sau procuror ori asistat sau reprezentat de avocat, având dreptul să ia la cunoștință de toate actele dosarului și să solicite administrarea de probe în apărare.

Împotriva hotărârii de sanctiune a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii există o cale de atac, și anume recursul în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători, prevăzut de art. 49 alin. (2) din Legea nr. 317/2004. Curtea reține că acest recurs nu trebuie calificat ca fiind acea cale extraordinară de atac prevăzută de C. proc. civ., ci ca o veritabilă cale de atac devolutivă împotriva hotărârii organului disciplinar (Consiliul Superior al Magistraturii, prin secțiile sale, având doar rolul unei instanțe de judecată), cale de atac soluționată de către o instanță judecătoarească, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin luarea în considerare a tuturor aspectelor și prin verificarea atât a legalității procedurii, cât și a temeinicie hotărârii instanței disciplinare. Aceasta este și sensul art. 134 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia "Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție." Prin Decizia nr. 148/2003 privind constituționalitatea propunerii legislative de revizuire a Constituției României, publicată în Monitorul Oficial nr. 317/12.05.2003, referindu-se la atribuția Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum este stabilită în art. 134 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia acesta îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică, Curtea a statuat că această dispoziție constituțională nu poate interzice accesul liber la justiție al persoanei judecate de această instanță extrajudiciară.

Prin urmare, îndeplinind exigentele dreptului la un proces echitabil, prin asigurarea unei căi efective de atac la o instanță judecătoarească, consacrate prin art. 21 alin. (3) din Constituție și prin art. 6 parag. 1 și art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, "recursul" din materia disciplinară a magistraților este o veritabilă și efectivă cale de atac împotriva hotărârii secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, cale de atac prin care instanța de judecată, ținând seama și de rolul activ pe care trebuie să-l aibă, poate soluționa cauza sub toate aspectele, atât asupra legalității procedurii disciplinare, cât și asupra temeinicie hotărârii."

69. De asemenea, sunt avute în vedere argumentele reținute de Curtea Constituțională cu privire la constituționalitatea prevederilor art. 305 din C. proc. civ. din 1865 care își au corespondentul în prevederile art. 492 alin. (1) din C. proc. civ. din 2010, în sensul că în instanță de recurs nu se pot produce probe noi, cu excepția înscrисurilor. În acest sens, în cadrul unei bogate jurisprudențe, Curtea Constituțională a argumentat că "reglementarea condițiilor și a procedurii de exercitare a căilor de atac reprezintă prerogativa exclusivă a legiuitorului, în conformitate cu art. 126 din Constituție și nu încalcă drepturile fundamentale ale justițialilor. Atât în sistemul nostru procesual, cât și în alte țări, legea poate exclude folosirea unor căi de atac sau poate limita utilizarea anumitor instrumente procesuale aflate la îndemâna părților, cum sunt probele, fără ca prin aceasta să se încalce litera sau spiritul Legii fundamentale" (Decizia nr. 396 din 12 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial nr. 795/1.09.2005, Decizia nr. 475 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 545/23.06.2006, Decizia nr. 212 din 28 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 349/6.05.2008, și Decizia nr. 585 din 20 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 580/1.08.2008, Decizia nr. 1.155 din 6 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 884/29.12.2008, Decizia nr. 130 din 3 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 278/28.04.2009, prin Decizia nr. 164 din 8 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 261/13.04.2011, sau prin Decizia nr. 724 din 2 iunie 2011, Decizia nr. 1619 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 139/1.03.2012).

70. În ceea ce privește plenitudinea de jurisdicție, în jurisprudența sa, Completul de 5 judecători a reținut, în deplin acord cu cele statuite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârile din 21 iunie 2016 pronunțate în cauzele Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos și Figueiredo împotriva Portugaliei (cererile nr. 9023/13 și 78077/13) și Ramos Nunes de Carvalho E Sá împotriva Portugaliei (cererile 55391/13, 57728/13 și 74041/13), că, în cadrul recursului declarat împotriva hotărârilor pronunțate de Consiliul Superior al Magistraturii în materie disciplinară, sunt supuse analizei inclusiv criticile referitoare la temeinicia hotărârii instanței de disciplină în ceea ce privește stabilirea situației de fapt și aprecierea probatorului administrativ (Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 5 judecători nr. 129/2017, nr. 139/2017 și nr. 164/2017).

71. Pentru toate considerentele arătate, în temeiul art. 51 din Legea nr. 317/2004 coroborat cu art. 496 C. proc. civ., Înalta Curte va respinge recursul declarat de părătă împotriva încheierilor menționate la pct. 2 din prezenta decizie, va admite recursul declarat de părătă împotriva Hotărârii nr. 8J din 6 aprilie 2017, pronunțată de secția pentru judecători în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii în dosarul nr. x/2017, pe care o va casa în parte și, în baza art. 100 lit. b) din Legea nr. 303/2004, va aplica părâtei sanctiunea disciplinară constând în "diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de 3 luni", menținând celealte dispoziții ale hotărârii menționate.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

D E C I D E

Respinge recursul declarat de părăta A. împotriva Încheierilor din camera de consiliu de la 25 ianuarie 2017 și 8 februarie 2017 și Încheierilor de ședință publică din 22 februarie 2017 și 4 aprilie 2017, pronunțate de Consiliul Superior al Magistraturii, secția pentru judecători în materie disciplinară în Dosarul nr. x/2016.

Admite recursul declarat de părăta A. împotriva Hotărârii nr. 8J din 6 aprilie 2017, pronunțată de Consiliul Superior al Magistraturii, secția pentru judecători în materie disciplinară în Dosarul nr. x/2016.

Casează în parte hotărârea atacată și, în baza art. 100 lit. b) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, aplică părâtei A., judecător în cadrul Curții de Apel București, secția I penală, sanctiunea disciplinară constând în "diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de 3 luni".

Menține celealte dispoziții ale hotărârii atacate.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 29 ianuarie 2018.

Procesat de GGC - NN